

Väikestes ettevõtetes juhtub sagedamini tööõnnetusi

Tõnu Vare
koosseisuväline spetsialist

Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise fondi ülevaatest „Töötervishoid ja tööohutus väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes: töötajate teavitamise ja töötajatega konsulteerimise strateegiad“ selgub, et kuigi väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted annavad tööd umbes 66%-le Euroopa töötavast elanikkonnast, juhtub neis 82% kõikidest tööga seotud vigastustest ja koguni 90% kõikidest surmaga lõppenud õnnetustest.

Sellise statistika peamiseks põhjuseks on, et üldiselt puuduvad väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes teadmised ja ressursid töökeskkonna nõuetekohaseks juhtimiseks ning vajaduse korral välisekspertide kaasamiseks.

Kuigi väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tööandjad arvavad, et ohutuse tagamine on kulukas, ei näinud teadvat, et ebapiisava ohutusega kaasnevad kulud. Õnnetuste ja haiguste väiksem arv võib vähendada kulusid ja suurendada töötajate kättesaadavust, mis parandab tööviljakust. Peale selle kipuvad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tööandjad võrreldes suuremate ettevõtetega pidama tervist ja ohutust individuaalseks, mitte organisatsiooniliseks küsimuseks – osaliselt tuleneb see väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete töökorraldusest, mis on vähem formaalne kui suuremates ettevõtetes.

Euroopa Liidu töötervishoiu ja tööohutuse strateegia aastateks 2007–2012, mis seab eesmärgiks tööõnnetuste vähendamise 25% võrra aastaks 2012, rõhutab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tähtsust selle eesmärgi saavutamisel. Üks strateegia põhi-

elemente on nende ettevõtete ergutamine järgima töötervishoiu ja tööohutuse eeskirju.

Väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel võivad sageli puududa ressursid (nii rahalised vahendid kui ka oskused) ning nende üldine teadlikkuse tase eeskirjade eiramisega (st suuremate ohtudega) kaasnevatest kuludest on madal. Selle eesmärgi saavutamiseks tehakse strateegias muu hulgas ettepanek väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suhtes kohaldatavaid õigusakte lihtsustada ning ettevõtteid paremini toetada. Toetus võiks hõlmata hea tava levitamist, töötajate koolitust, lihtsate riskihindamisvahendite ja -suuniste väljatöötamist, juurdepääsu võimaldamist taskukohastele ja kvaliteetsetele ennetusteenustele ning rahaliste stiimulite pakkumist.

Ülevaates nenditakse, et üldiselt on nende töötajate osatähtsus, kes leiavad, et neid on töötervishoiu ja tööohutuse riskidest piisavalt teavitatud, suurem nende hulgas, kes on saanud tööandjalt koolitust, kellega on konsulteeritud töökorralduse ja töötingimuste muutmise küsimustes ning kelle turvatunde töökoha säilimise suhtes on suurem.

Enamikes riikides on kehtestatud töötajate miinimumarv, millest alates toimub töötajate kaudne kaasamine töötervishoiu ja -ohutuse küsimustesse esindajate kaudu. Selle arvu suurus (või olemasolu) on riigiti erinev, samuti töötervishoiu ja tööohutuse valdkonna esindajate seos võimalike tööõukogudega.

Ülevaatega saab tutvuda lähemalt aadressil

http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef10461_et.htm